

Briselē, 2022. gada 26. septembrī
(OR. en)

12794/22

Starpiestāžu lieta:
2022/0301(NLE)

FRONT 333
COWEB 100
MIGR 270

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsēkretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2022. gada 23. septembris
Saņēmējs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
K-jas dok. Nr.:	COM(2022) 492 final
Temats:	Priekšlikums PADOMES LĒMUMS par to, lai Savienības vārdā noslēgtu Nolīgumu starp Eiropas Savienību un Ziemeļmaķedonijas Republiku par operacionālām darbībām, ko Ziemeļmaķedonijas Republikā veic Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2022) 492 *final*.

Pielikumā: COM(2022) 492 *final*

Briselē, 23.9.2022.
COM(2022) 492 final

2022/0301 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

**par to, lai Savienības vārdā noslēgtu Nolīgumu starp Eiropas Savienību un
Ziemeļmaķedonijas Republiku par operacionālām darbībām, ko Ziemeļmaķedonijas
Republikā veic Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra**

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Viens no Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūras (“Aģentūra”) uzdevumiem ir sadarboties ar trešām valstīm attiecībā uz jomām, uz kurām attiecas Eiropas Robežu un krasta apsardzes regula (Regula (ES) 2019/1896), “tostarp veicot robežu pārvaldības vienību iespējamu operacionālo izvietošanu trešās valstīs”¹. Konkrēti, Aģentūrai, kas ir daļa no Eiropas Robežu un krasta apsardzes, ir jānodrošina Eiropas integrēta robežu pārvaldība², kuras viens no komponentiem ir sadarbība ar trešām valstīm jomās, uz kurām attiecas Eiropas Robežu un krasta apsardzes regula, jo īpaši koncentrējoties uz kaimiņos esošām trešām valstīm un neatbilstīgas migrācijas izcelsmes vai tranzīta valstīm³. Aģentūra, ciktāl tas vajadzīgs tās uzdevumu izpildei, var sadarboties ar trešo valstu iestādēm, kas ir kompetentas jautājumos, uz kuriem attiecas regula⁴, un var veikt darbības saistībā ar Eiropas robežu integrēto pārvaldību kādas trešās valsts teritorijā, ja minētā trešā valsts tam piekrīt.

Saskaņā ar Regulas (ES) 2019/1896 73. panta 3. punktu apstākļos, kuros no Eiropas Robežu un krasta apsardzes pastāvīgā korpusa nepieciešama robežu pārvaldības vienību izvietošana trešā valstī, kur vienību dalībnieki īstenos izpildpilnvaras, Savienība noslēdz ar attiecīgo trešo valsti statusa nolīgumu. Šādam statusa nolīgumam vajadzētu būt balstītam uz paraugu, ko Komisija izstrādājusi saskaņā ar tās pašas regulas 76. panta 1. punktu. Komisija šo paraugu pieņēma 2021. gada 21. decembrī⁵.

Eiropas migrācijas un bēgļu krīzes kulminācijas laikā simtiem tūkstošu patvēruma meklētāju un migrantu ieradās Eiropas Savienībā caur Rietumbalkāniem, un Ziemeļmaķedonijas Republika (“Ziemeļmaķedonija”) atradās uz viena no galvenajiem neatbilstīgās jauktās migrācijas maršrutiem galvenokārt virzienā no Grieķijas uz Serbiju. Lai gan Eiropas Savienībā ieceļojušo personu skaits kopš tā laika ir samazinājies, tomēr migrācijas maršruts caur Ziemeļmaķedoniju joprojām tiek plaši izmantots. Oficiālais neatbilstīgas ieceļošanas gadījumu skaits Ziemeļmaķedonijā 2021. gadā sasniedza 20 874. Cilvēki, kas neatbilstīgi pārvietojas, vēl aizvien ir cilvēku kontrabandā iesaistīto organizētās noziedzības grupējumu mērķis. Šie cilvēki visā maršrutā ir pakļauti cilvēktiesību pārkāpumu riskam. 2021. gadā dzīvību zaudēja pieci migranti, pārvietojoties valsts iekšienē.

Eiropas Komisija 2017. gadā sāka sarunas ar Ziemeļmaķedoniju par statusa nolīgumu, pamatojoties uz iepriekšējo Eiropas Robežu un krasta apsardzes regulu (Regula (ES) 2016/1624). Sarunas tika sekmīgi pabeigtas, un 2018. gada 18. jūlijā Komisija un Ziemeļmaķedonija parafēja statusa nolīguma projektu. Taču statusa nolīgums netika tūlīt pat parakstīts, un 2019. gadā iepriekš minētā regula tika atcelta un aizstāta ar Regulu (ES) 2019/1896.

Komisija 2022. gada 29. jūlijā saņēma Padomes atļauju sākt sarunas ar Ziemeļmaķedoniju par nolīgumu par operacionālajām darbībām, ko Ziemeļmaķedonijā veic Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra. Eiropas Komisija Eiropas Savienības vārdā un Ziemeļmaķedonija

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/1896 (2019. gada 13. novembris) par Eiropas Robežu un krasta apsardzi 10. panta 1. punkta u) apakšpunkts.

² Regulas (ES) 2019/1896 71. panta 1. punkts.

³ Regulas (ES) 2019/1896 3. panta 1. punkta g) apakšpunkts.

⁴ Regulas (ES) 2019/1896 73. panta 1. punkts.

⁵ Paziņojums COM(2021) 829 “Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 13. novembra Regulā (ES) 2019/1896 par Eiropas Robežu un krasta apsardzi un ar ko atceļ Regulas (ES) Nr. 1052/2013 un (ES) 2016/1624 minētais statusa nolīguma paraugs”.

2022. gada 25. augustā rīkoja sarunas par nolīgumu. Komisija uzskata, ka Padomes sarunu norādēs izvirzītie mērķi ir sasniegti un nolīgums ir Savienībai pieņemams.

Pievienotais priekšlikums Padomes lēmumam ir juridiskais pamats, lai noslēgtu nolīgumu starp Eiropas Savienību un Ziemeļmaķedonijas Republiku par operacionālām darbībām, ko Ziemeļmaķedonijas Republikā veic Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra.

Situācija Šengenas asociētajās valstīs

Ar šo priekšlikumu pilnveido Šengenas *acquis* ārējo robežu pārvaldības jomā. Tomēr Savienībai nav pilnvaru noslēgt statusa nolīgumu ar Ziemeļmaķedoniju tādā veidā, ka tas būtu saistošs Norvēģijai, Islandei, Šveicei un Lihtenšteinai. Lai nodrošinātu, ka robežsargiem un citiem attiecīgajiem darbiniekiem, kurus minētās valstis nosūta uz Ziemeļmaķedoniju, ir tāds pats statuss, kāds paredzēts gaidāmajā statusa nolīgumā, statusa nolīgumam pievienotajās kopīgajās deklarācijās būtu jānorāda, ka ir vēlams starp Ziemeļmaķedoniju un katru no šīm asociētajām valstīm noslēgt līdzīgus nolīgumus.

Šis lēmums ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana, kuru īstenošanā Īrija nepiedalās saskaņā ar Padomes Lēmumu 2002/192/EK; tādēļ Īrija nepiedalās šā lēmuma pieņemšanā un Īrijai šis lēmums nav saistošs un nav jāpiemēro. Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā Nr. 22 par Dānijas nostāju, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, Dānija nepiedalās šā lēmuma pieņemšanā un Dānijai šis lēmums nav saistošs un nav jāpiemēro.

• Saskanība ar citām Savienības politikas jomām

Kontroles pastiprināšana pie Ziemeļmaķedonijas robežām pozitīvi ietekmēs Savienības ārējo robežu pārvaldību, kā arī pašas Ziemeļmaķedonijas robežu pārvaldību. Statusa nolīguma noslēgšana būtu saistīta ar plašākiem sadarbības mērķiem un prioritātēm, kas izklāstītas Eiropas Savienības Stabilizācijas un asociācijas nolīgumā ar Ziemeļmaķedoniju⁶.

Statusa nolīguma noslēgšana varētu arī atbalstīt plašākus Eiropas Savienības centienus un saistības vēl vairāk attīstīt spējas, lai sniegtu ieguldījumu krīzes situāciju pārvarēšanā un veicinātu konvergenci ārlietu un drošības jautājumos starp Savienību un Ziemeļmaķedoniju.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Šā priekšlikuma juridiskais pamats ir LESD 77. panta 2. punkta b) un d) apakšpunkts un 79. panta 2. punkta c) apakšpunkts saistībā ar LESD 218. panta 6. punkta a) apakšpunktu.

Eiropas Savienības kompetence noslēgt statusa nolīgumu ir skaidri paredzēta Regulas (ES) 2019/1896 73. panta 3. punktā, kurā noteikts, ka “[a]pstākļos, kuros no pastāvīgā korpusa nepieciešama robežu pārvaldības vienību izvietošana trešā valstī, kur vienību dalībnieki īsteno izpildpilnvaras, Savienība [...] noslēdz ar attiecīgo trešo valsti statusa nolīgumu”.

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 3. panta 2. punktu Savienības ekskluzīvā kompetencē ir noslēgt starptautisku nolīgumu, ja tā slēgšana ir paredzēta Savienības leģislatīvajā aktā. Regulas (ES) 2019/1896 73. panta 3. punktā ir paredzēts, ka “Savienība [...] noslēdz ar attiecīgo trešo valsti statusa nolīgumu”. Tāpēc nolīgums, ko paredzēts noslēgt ar Ziemeļmaķedoniju, ir Eiropas Savienības ekskluzīvā kompetencē. Saskaņā ar Regulas

⁶ [http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2004/239\(2\)/2021-09-09](http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2004/239(2)/2021-09-09).

(ES) 2019/1896 73. panta 3. punktu ierosinātais statusa nolīgums būs balstīts uz nolīguma paraugu, ko Komisija pieņēmusi attiecībā uz jaunajiem elementiem, un vienlaikus tas būs balstīts uz nolīguma tekstu, par ko vienošanās ar Ziemeļmaķedoniju jau tika panākta 2018. gadā.

- **Subsidiaritāte un proporcionalitāte**

Nepieciešamība pēc vienotas pieejas

Statusa nolīgums ļaus Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūrai izvietot Ziemeļmaķedonijā Eiropas Robežu un krasta apsardzes vienības, izmantojot visas iespējas, ko sniedz Regula (ES) 2019/1896. Ja šāda instrumenta nebūtu, dalībvalstis varētu veikt tikai divpusēju izvietošanu, lai izstrādātu un īstenotu Eiropas robežu integrēto pārvaldību un palīdzētu Ziemeļmaķedonijai tikt galā ar ievērojamu skaitu migrantu, kuri plāno tranzītā šķērsot tās teritoriju. Tāpēc, lai labāk pārvaldītu Ziemeļmaķedonijas robežas, ir vajadzīga vienota pieeja.

3. EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

Tā kā šis būs jauns nolīgums, nevarēja veikt esošo instrumentu izvērtējumu vai atbilstības pārbaudes. Sarunām par statusa nolīgumu nav nepieciešams ietekmes novērtējums.

- **Pamattiesības**

Saskaņā ar Regulas (ES) 2019/1896 88. apsvērumu Komisija novērtēs pamattiesību stāvokli Ziemeļmaķedonijā saistībā ar statusa nolīgumā ietilpstošajām jomām un informēs par to Eiropas Parlamentu.

Paredzētais nolīgums ietvers praktiskus pasākumus, kas saistīti ar pamattiesību ievērošanu, un ar paredzēto nolīgumu nodrošina pamattiesību pilnīgu ievērošanu tādu darbību veikšanas laikā, kuras tiek organizētas uz nolīguma pamata. Ar nolīgumu tiks nodrošināts neatkarīgs un efektīvs sūdzību izskatīšanas mehānisms saskaņā ar attiecīgajiem Regulas (ES) 2019/1896 noteikumiem, lai uzraudzītu un nodrošinātu pamattiesību ievērošanu visās darbībās, kas tiek organizētas uz nolīguma pamata.

- **Datu aizsardzība**

Ar Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāju apspriežas par statusa nolīguma noteikumiem, kas attiecas uz datu nosūtīšanu, ja minētie noteikumi ievērojami atšķiras no statusa nolīguma parauga.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Statusa nolīgumam kā tādām nav nekādas finansiālas ietekmes. Robežsargu vienību faktiskā izvietošana, pamatojoties uz operacionālo plānu, radītu izmaksas, kas jāsedz no Aģentūras budžeta. Turpmākās darbības saskaņā ar statusa nolīgumu tiks finansētas no Aģentūras pašu resursiem, kā paredzēts Savienības gada budžeta ciklā.

Savienības iemaksas, ko maksā Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūrai, jau ir daļa no Savienības budžeta, kā noteikts Padomes secinājumos par daudzgadu finanšu shēmas pamatnolīgumu.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Komisija nodrošinās statusa nolīguma īstenošanas pienācīgu uzraudzību.

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par to, lai Savienības vārdā noslēgtu Nolīgumu starp Eiropas Savienību un Ziemeļmaķedonijas Republiku par operacionālām darbībām, ko Ziemeļmaķedonijas Republikā veic Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 77. panta 2. punkta b) un d) apakšpunktu un 79. panta 2. punkta c) apakšpunktu saistībā ar 218. panta 6. punkta a) apakšpunktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta piekrišanu¹,

tā kā:

- (1) Saskaņā ar Padomes [...] Lēmumu 2022/XXX [...] [...] parakstīja Nolīgumu starp Eiropas Savienību un Ziemeļmaķedonijas Republiku par operacionālām darbībām, ko Ziemeļmaķedonijas Republikā veic Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra (“nolīgums”), ņemot vērā tā noslēgšanu vēlāk.
- (2) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/1896² 73. panta 3. punktu apstākļos, kuros no Eiropas Robežu un krasta apsardzes pastāvīgā korpusa nepieciešama robežu pārvaldības vienību izvietošana trešā valstī, kur vienību dalībnieki īsteno izpildpilnvaras, Savienībai jānoslēdz ar attiecīgo trešo valsti statusa nolīgums, balstoties uz Līguma 218. pantu.
- (3) Šis lēmums ir to Šengenas *acquis* noteikumu pilnveidošana, kuru īstenošanā Īrija nepiedalās saskaņā ar Padomes Lēmumu 2002/192/EK³; tādēļ Īrija nepiedalās šā lēmuma pieņemšanā un Īrijai šis lēmums nav saistošs un nav jāpiemēro.
- (4) Saskaņā ar 1. un 2. pantu Protokolā Nr. 22 par Dānijas nostāju⁴, kas pievienots Līgumam par Eiropas Savienību un Līgumam par Eiropas Savienības darbību, Dānija nepiedalās šā lēmuma pieņemšanā un Dānijai šis lēmums nav saistošs un nav jāpiemēro. Tā kā šis lēmums pilnveido Šengenas *acquis*, Dānija saskaņā ar minētā protokola 4. pantu sešos mēnešos pēc tam, kad Padome ir pieņēmusi lēmumu par šo lēmumu, izlemj, vai tā šo lēmumu ieviešīs savos tiesību aktos.
- (5) Nolīgums būtu jāapstiprina Savienības vārdā,

¹ OV C [...], [...], [...] lpp.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1896 (2019. gada 13. novembris) par Eiropas Robežu un krasta apsardzi un ar ko atceļ Regulas (ES) Nr. 1052/2013 un (ES) 2016/1624 (OV L 295, 14.11.2019., 1. lpp.).

³ Padomes Lēmums 2002/192/EK (2002. gada 28. februāris) par Īrijas lūgumu piedalīties dažu Šengenas *acquis* noteikumu īstenošanā (OV L 64, 7.3.2002., 20. lpp.).

⁴ Protokols Nr. 22 par Dānijas nostāju (OV C 326, 26.10.2012., 299.–303. lpp.).

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Ar šo Savienības vārdā tiek apstiprināts Nolīgums starp Eiropas Savienību un Ziemeļmaķedonijas Republiku par operacionālām darbībām, ko Ziemeļmaķedonijas Republikā veic Eiropas Robežu un krasta apsardzes aģentūra (“nolīgums”)⁵.

2. pants

Komisija Savienības vārdā sniedz nolīguma 22. panta 1. punktā paredzēto paziņojumu, lai paustu Savienības piekrišanu uzņemties nolīguma saistības.

3. pants

Šis lēmums stājas spēkā tā pieņemšanas dienā⁶.

Briselē,

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*

⁵ Nolīguma teksts ir publicēts OV L [...], [...], [...]. lpp.

⁶ Nolīguma spēkā stāšanās dienu Padomes Ģenerālsekretariāts publicēs *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.